

Yeni Fok Araştırma Projesi

SAD/AFAG Orta Karadeniz kıyılarında, Karadeniz'in son Akdeniz foklarını araştırmak ve habitat tanımlaması yapmak üzere bir proje başlattı. Dünyada sadece 400 civarında kalan *Monachus monachus*'ları Karadeniz kıyılarındaki araştırmak üzere başlatılan projenin finansörü ise Birleşmiş Milletler-Küresel Çevre Fonu. Proje koordinatörlüğünü AFAG'dan Cem Kıracı'nın yaptığı projenin 1. aşaması istihbarat ve kıyı habitat tanımlaması olarak hedeflendi ve Haziran ayı içinde gerçekleştirildi. 1. aşama çalışmaları sonucunda Karadeniz kıyılarımızda çok seyrek görülmekle birlikte az sayıda fokun hâlâ yaşadığı ortaya çıktı. İlginç olan, Karadeniz'deki son fokların artık boğazlar üzerinden Ege'ye çıkma veya Ege'deki foklarla buluşma şanslarının olmamasıdır.

Çalışmaların 2. aşaması ise fok mağaralarının saptanması ve mağaraları fokların yaşamlarına uygunluğunun araştırılması amacıyla denizden tarama ve mağara dalgınlığı yapmaktır.

Projenin 3. aşaması ise karadan fok izlenmesini kapsamaktadır. Bu çalışmada 11-18 Ağustos 1997 tarihlerinde yapılacak olup gönüllü araştırmacılara gereksinim duyulmaktadır. Karada uygun yerlerde kurulacak kamplarda deneyimli AFAG araştırmacıları eşliğinde, gönüllü araştırmacılar dürbün ve fotoğraf makineleri ile kıyı ve deniz gözleminde bulunacaklar ve Akdeniz foku görüntülemeye çalışacaklardır. Bu çalışmada fok görüldüğü takdirde bu nadir türün davranışı hakkında da gözlem yapmak mümkün olacaktır. "Orta Karadeniz Fok Projesi" karadan izleme ve takip çalışması ile ilgilenenler gecikmeden aşağıdaki telefonları arayarak ilgililerden bilgi alabilirler.

0 312 215 18 83, 0 312 212 75 60,

Araştırmacı Aranıyor!

Sualtı Araştırmacıları Derneği Akdeniz Foku Araştırma Grubu (SAD/AFAG) tarafından, Foça ilçesinde 1 ay (Ekim '97) süre ile gerçekleştirilecek arazi çalışmasına katılacak 2 araştırmacı aranıyor. Biyoloji ve Su Ürünleri Öğrencileri tercih edilecektir.

Sualtı Araştırmaları Derneği

İzmir ve Ege Temsilciliği

PK 12 35680 Foça-İzmir

Tel ve Faks: 0 232 812 3062

TÜBİTAK Ulusal Gözlemevi'nde İlk Keşif

Antalya Bakırlıtepe'deki TÜBİTAK Ulusal Gözlemevi'nde yeni bir çift yıldız keşfedildi. Arabacı takım yıldızında şimdiye kadar tek olduğu bilinen parlak ve sıcak BD +38 1005 yıldızının örten çift yıldız olduğu keşfedildi. Bu ilk keşif Ulusal Gözlemevi'nde yeni kurulan T40 teleskobu için sunulan bir projenin gözlemleri sırasında Ankara Üniversitesi'nden Araştırma Görevlisi Hasan Ak tarafından yapılmıştır.

Yürütücülüğünü Prof.Dr. Osman Demircan'ın yaptığı büyük kütleli çift yıldızlar projesinin gözlemleri sırasında TT Aurigae adlı çift yıldız gözlenirken denet yıldız olarak seçilen ve tek yıldız olarak bilinen BD +381005 yıldızının örten çift yıldız olduğu gözlemlerden ortaya çıkarılmıştır. 9. kadirde BD +381005 yıldızının Şubat 1997'de yapılan gözlemlerinden örten çift yıldız olduğu kesinlik kazanınca Uluslararası Astronomi Birliği'nin 4475 sayılı Değişen Yıldızlar Bülteni tarafından bilim dünyasına duyurulmuştur.

Yaklaşık 15000 Kelvin derece sıcaklığında benzer iki yıldızdan oluşan BD +38 1005 tahminen 2700 ışık yılı uzakta bulunmaktadır. Birbirinin çekim alanında yörünge ha-

reketi yapan iki yıldız, bu yörünge hareketi sırasında birbirini örterek ışık değişimine neden olmaktadır. Parlak olduğu halde BD +38 1005'in bir çift yıldız olduğunun şimdiye kadar anlaşılamamış olmasının nedeni, döneminin iki güne çok yakın olması ve tipik ışık değişiminin sadece kış aylarında belli günlerde gözlemlenebilmesidir.

Gelecek kış aylarında daha ayrıntılı incelenecek olan yeni çift yıldızın fiziksel özellikleri Ulusal Gözlemevi'nde belirlenmiş olacaktır.

Bir Mars Belgeseli

TÜBİTAK Bilim ve Teknik Dergisi, 16 Temmuz 1997 tarihinde saat 11:00'da basına ve halka açık bir Mars sunusu gerçekleştirdi. Bilim ve Teknik dergisinde hazırlanan ve derginin elemanlarından İlhami Buğdaycı ve Alp Akoğlu tarafından sunulan "Bir Mars Belgeseli" bir sinevizyon gösterisini de içeriyordu. Sunuya gerek basın gerekse konuya ilgi duyan pek çok kişi katıldı. Sunuda Mars'a ulaşma çabalarının bir tarihçesine ve değerlendirmesine de yer verildi. Ayrıca Pathfinder uzay aracının Mars'a ulaşması ve Sojourner yüzey aracının Mars'ta yaptığı araştırmalar da sununun kapsamındaydı. Son günlerde yaşanan haber bombardımanının yarattığı zihin karışıklığını gidermenin amaç-

landığı sunuda, Eski Yunan ve Roma uygarlıklarından 1800'lerdeki gözlemlere; ilk uzay çalışmalarından bugün gelinen noktaya kadarki gelişmeler zengin görüntülerle de desteklenerek aktarıldı.